

Deze prehistorische vrouw was geen verzamelaar, maar een jager

Getekende impressie van een jagende vrouw, zo'n 9000 jaar geleden op de hoogvlakte van Peru. Beeld Matthew Verdolivo (UC Davis IET Academic Technology Services)

Er waren meer vrouwelijke jagers in de steentijd dan tot nu toe werd gedacht. Dat blijkt uit de vondst van een graf van 9000 jaar oud op de hoogvlakte van Peru.

Elleke Bal 4 november 2020, 20:00

Mannen op jacht met speren en vrouwen die rondscharrelen op zoek naar eetbare planten. De arbeidsverdeling van jagers en verzamelaars was lange tijd onbetwist. Maar de vondst van een vrouw die zo'n 9000 jaar geleden op de hoogvlakte van Peru werd begraven met jachtgerei om zich heen, roept de vraag op of vrouwen niet veel actiever aan de jacht op groot wild meededen dan gedacht. Amerikaanse archeologen die dit graf onderzochten, brengen nog eens tien andere opgravingen op de Amerikaanse continenten in verband met vrouwelijke jagers die kennelijk niet aan het aanrecht van de steentijd stonden. Ze publiceren hun onderzoek donderdag in vakblad *Science Advances*.

Op de Peruaanse hoogvlakten van het district Puno vonden de archeologen het graf van vrouw die zo'n 17 tot 19 jaar werd. Vlak bij haar dijbeen lagen zo'n twintig werktuigen als stenen pijlpunten, een mes, hakselaars en materialen om huiden mee te villen: alles wat je nodig had om een beest te doden en in mootjes te hakken. Ook was ze omringd door botten van hertachtige dieren. In één van vijf andere graven op dezelfde plek, van een 25-tot 30-jarige man, lagen vergelijkbare materialen.

Geen uitzondering

Archeologen aanvaardden in het algemeen dat pijlpunten gevonden bij mannen wijzen op het graf van een jager, schrijven de wetenschappers onder leiding van Randall Haas aan de Universiteit van Californië in Davis. "Maar ze zijn minder bereid om dit in het geval van vrouwen ook toe te geven." De wetenschappers vinden het hoog tijd om dat vanaf nu wel te doen. Kan die ene vrouw geen uitzondering zijn geweest? Dat is

niet zo aannemelijk, zeggen de wetenschappers. Ze bestudeerden 107 andere opgravingsplaatsen uit dezelfde periode in Noord- en Zuid-Amerika. In die graven werden 429 mensen gevonden, van wie er 27 met wapens werden begraven. Onder hen waren 11 vrouwen.

De kans dat vrouwen in het late pleistoceen en het vroege holoceen meededen aan de jacht was best groot, zeggen de archeologen. Waarschijnlijk hadden de vroege jager-verzamelaars alle hulp nodig die ze maar konden krijgen om van de jacht te leven. Bovendien werden kinderen niet per se door hun eigen ouders opgevoed, waardoor moeders ook vrij waren om de speer ter hand te nemen en ermee op pad te gaan.

Uiteindelijk zou vanaf zo'n 6000 jaar voor Christus de jacht wel weer mannelijker worden, concluderen de onderzoekers. De latere wapens als pijl en boog werden vaker door mannen bediend, en er ontstonden meer mogelijkheden voor verdeling van taken. Maar dat de vrouwelijke jagers ook een plekje in de geschiedenisboeken verdienen, dat staat vast.

Bron: <https://www.trouw.nl/wetenschap/deze-prehistorische-vrouw-was-geen-verzamelaar-maar-eeen-jager~b3997aa1/>

Vragen:

1. Welke bronnen worden in het artikel gebruikt? **Onderstreep deze bronnen** en leg ze uit.
2. Is het artikel bruikbaar? Leg uit waarom.
3. Is het artikel betrouwbaar? Leg uit waarom.
4. In hoeverre moeten paragraaf 1.1 en 1.2 herschreven worden? Welke onderdelen moeten anders?